

Olukord Leedus alaealiste kaitse seaduse vastuvõtmise järel

Euroopa Parlamendi 17. septembri 2009. aasta resolutsioon Leedu seaduse kohta, mis käsitleb alaealiste kaitset avaliku teabe kahjuliku mõju eest

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse rahvusvahelisi ja Euroopa kohustusi inimõiguste vallas, sealhulgas ÜRO inimõiguste konventsioonides ning 4. novembri 1950. aasta Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis sätestatud kohustusi, ning ÜRO 20. novembri 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni;
  - võttes arvesse Euroopa Liidu inimõigustealaseid sätteid, eelkõige Euroopa Liidu lepingu artiklit 6 ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklit 13 ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartat;
  - võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 13 lõiget 1, milles on sätestatud: „Ilma et see piiraks käesoleva lepingu teiste sätete kohaldamist ja talle ühenduse poolt antud volituste piires võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga astuda vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puute, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel”;
  - võttes arvesse nõukogu direktiive 2000/43/EÜ¹ ja 2000/78/EÜ², millega keelatakse otsene ja kaudne diskrimineerimine rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel, ning samuti 2. juuli 2008. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest (KOM(2008)0426); ning võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 21 lõiget 1, millega on keelatud „igasugune diskrimineerimine, sealhulgas diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puute, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu”;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5,
- A. arvestades, et EL on väärtustel rajanev ühendus, mille aluseks on inimõigused, põhivabadused, demokraatia ja õigusriigi põhimõtted, võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine, ning et selle eesmärgi saavutamise nimel on heaks kiidetud ja esildatud direktiive, mis hõlmavad ka võitlust diskrimineerimise vastu seksuaalse sättumuse alusel;
- B. arvestades, et seksuaalne sättumus kuulub valdkonda, milleks on üksikisiku õigus eraelu puutumatusse, mis on tagatud rahvusvaheliste, Euroopa ja siseriiklike inimõigustealaste

¹ ELT L 180, 19.7.2000, lk 22.

² ELT L 303, 2.12.2000, lk 16.

õigusaktidega, ja et ametivõimud peaksid edendama võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist ning massiteabevahenditele, valitsusvälistele organisatsioonidele ja üksikisikutele tuleks tagada sõnavabadus;

- C. arvestades, et Leedu parlament kiitis 14. juulil 2009. aastal heaks alaealisi avaliku teabe kahjuliku mõju eest kaitsva seaduse muudatused, mis jõustuvad 1. märtsil 2010. aastal ja millega keelatakse „suunata otseselt alaealistele [...] homoseksuaalseid, biseksuaalseid või polügaamseid suhteid propageerivat avalikku teavet”, sest see „avaldab alaealiste arengule kahjulikku mõju”;
  - D. arvestades, et seaduse ja eriti selle artikli 4 sõnastus on ebamäärane ja õiguslikult ebaselge ning võiks kaasa tuua vastuolulisi tõlgendusi;
  - E. arvestades, et pärast Leedu Vabariigi presidendi veto mitteametistamist on seaduseelnõu praegu läbivaatamisel Leedu riigiasutustes;
  - F. arvestades, et selgusetuks jääb, millist laadi materjale selle seadusega hõlmatakse ning kas seadus laieneb ka raamatutele, kunstiteostele, ajakirjandusele, reklaamile, muusikale ja avalikele esitustele, nagu teatrietendused, näitused ja esitlused;
  - G. arvestades, et ELi eesistujariik Rootsi on kõnealust muudetud seadust Leedu ametivõimudega arutanud ning Leedu Vabariigi uus president on lubanud tagada seaduse vastavuse ELi ja rahvusvahelistele nõuetele,
1. palub Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil esitada arvamuse kõnealuse seaduse ja selle muudatuste kohta, pidades silmas ELi aluslepinguid ja ELi õigusakte;
  2. kinnitab, et ELi jaoks on oluline võidelda kõigi diskrimineerimise vormide ja eriti seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vastu;
  3. kinnitab veel kord ÜRO 20. novembri 1959. aasta lapse õiguste deklaratsiooni preambulis väljendatud põhimõtet, et „laps vajab oma füüsilise ja vaimse ebaküpsuse tõttu erilist kaitset ja hoolt, kaasa arvatud vastav seaduslik kaitse”;
  4. tunneb heameelt Leedu Vabariigi uue presidendi avalduste ja asjaolu üle, et Leedus luuakse töörühm võimalike seadusemuudatuste hindamiseks, ning palub Leedu Vabariigi presidendil ja ametivõimudel tagada riigi seaduste kooskõla rahvusvahelistes ja Euroopa õigusaktides sätestatud inimõiguste ja põhivabadustega;
  5. märgib, et Leedu parlamendis 14. juulil 2009. aastal heaks kiidetud seadus, mis käsitleb alaealiste kaitset avaliku teabe kahjuliku mõju eest, ei ole veel jõustunud ja see tuleb enne jõustumist läbi vaadata;
  6. teeb oma vastutavale komisjonile ülesandeks seda küsimust jälgida;
  7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsustele ja parlamentidele, Leedu Vabariigi presidendile ja parlamendile, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile ja Euroopa Nõukogule.